

IN MREŽA IN BURZA VIJESTI SPORT MODERNA VREMENA LIFE&STYLE KULTURA EU KUTAK IN METROPOLA

TERAPIJSKA SNAGA UMJETNOSTI

SANJA FALIŠEVAC Uzimaju mi atelje, a umjetnost je moj život

Objavljeno Prije 1 mjesec / 17/10/2025
Napisao/la: IN-PORTAL

Foto: Ivana Perković Rosan

Brončani pas vodič Val na zagrebačkom Jarunu jedna je od prepoznatljivijih skulptura gluhoslijepe kiparice Sanje Fališevac koju nazivaju rodonačelnicom taktilnog medija

Poslušaj članak

0:00 / 5:48

Ova nagrađivana umjetnica u 14. godini počela je upoznavati svijet kiparstva uz akademsku kiparicu Nadu Orel, a nakon Škole primijenjene umjetnosti nastavila je učiti kiparski zanat od profesora Želimira Janeša. U tri desetljeća svog rada imala je brojne izložbe i izlagala svoja djela od Londona preko Ženeve do Trsta. Vodila je i brojne radionice, među kojima i one za djecu s autizmom u Udruzi 'Progovori autizam-širi ljubav'.

NAJNOVIJE

OSOBE S
Varaždi
najljepi

IZ SVIJE
KATY P
osobu s

ZNASOS
Može li

No, unatoč svojim brojnim postignućima, ova iznimna umjetnica suočava se s gubitkom ateljea. S Fališevac smo razgovarali o njenom radu, o predrasudama s kojima se susreće, o važnosti umjetnosti kao terapije, kao i o problemu s ateljeom pred kojim se našla.

– Atelje sam dobila od Grada Zagreba i koristila sam ga od 2007., ali sada je prešao u vlasništvo Republike Hrvatske. Samo je pitanje vremena kada će mi javiti da se moram iseliti. Sada sam ponovno na početku, moram tražiti novi prostor za atelje jer bez njega ostajem bez mogućnosti rada, bez umjetnosti, bez onoga što mi ispunjava život – rekla nam je Fališevac koja je dodala kako je njoj umjetnost – sve.

– To je dio mene, umjetnost mi znači koliko drugima znači svjetlo i zrak i zdravlje. Dio života bi mi se izgubio kada bih ostala bez mogućnosti da radim. Baš zbog toga što mi je dosta toga ograničeno. Život zbog gubitka vida i sluha mi je ograničen, nemam puno ljudi oko sebe, ako mi se oduzme atelje kako bi to bilo? – zapitala se ova iznimna umjetnica koja nam je ispričala i kako ju je kiparstvo osvojilo već u osnovnoj školi. A iako je puno puta čula da se neće moći baviti keramikom i umjetnošću kao profesijom ona se nije dala obeshrabriti i slijedila je svoj put.

– Kada sada razmišljam što su prije govorili, djelomično je to točno zato što su oni govorili o zaradi. Priznajem da je teško, treba prihvatiti da se ne dobiva sve. Radeći dobivam dosta toga. Kad se uspoređi kakav bi mi život bio da sjedim u kući i da samo čitam, pletem i radim kućanske poslove i ovaj život kada svaki dan odlazim u atelje, radim, priređujem izložbe i imam asistenticu koja mi pomaže, onda možete vidjeti što dobivam. Nije sve samo u novcu. Ispunjen mi je život radom koji mi daje puno zadovoljstva, susrete s ljudima i smisao života – ispričala nam je ova priznata kiparica koja je izlagala diljem Europe. Ipak, neke od najdražih izložbi su joj one iz Hrvatske.

– Svaka izložba ima nešto zanimljivo, svaka je izložba vrijedna. A izdvojila bih dvije. Izložbu koja je bila u Galeriji grada Krapine prije dvije godine, bila je jako profesionalno uređena. I izdvojila bih izložbu u Pastoralnom centru sv. Leopold Mandić za Advent. Po meni je to bilo nešto posebno – istaknula je umjetnica koja najviše voli raditi s glinom.

– Glina je uvijek osnovna. Volim je zato što se s njom puno toga može i nema ograničenja. Mogu istraživati s njom. Radim i upotrebne predmete, koristim glazuru i boje, a volim raditi i s kamenom iz Kamnika u Sloveniji. Obrađujem ga ručnim brušenjem – rekla nam je Fališevac koja radi na skulpturama za novu izložbu.

– Trenutno radim na bajkovitoj temi pod nazivom Vizije iz bajke, pripremam se za izložbu koju ću imati uskoro u Ogulinu. To ja zovem predizložba, a prava izložba će biti kada bude gotovo više skulptura. Inspiracija dolazi djelom iz bajki, a djelom su to likovi koje zamišljam kao likove iz bajke – ispričala nam je umjetnica s kojom smo popričali i o terapijskoj snazi umjetnosti.

– Umjetnost nije terapija meni, ona je terapija onima kojima to stvarno treba. Kreativni rad smiruje i jača koncentraciju. Ipak, važno je naglasiti kako kreativnost i umjetnost nisu isto. Umjetnost treba imati u sebi i uložiti puno u sebe, a kreativan može biti svatko – naglasila je Fališevac koja je vodila i radionice s članovima Udruge 'Progovori autizam-širi ljubav'.

– Radila sam radionice za djecu u vrtiću, za djecu s autizmom i za odrasle osobe. Jako je zanimljivo raditi s djecom u vrtiću. Djeca su znatiželjna, oni ne vide kao problem to što mi trebaju pisati po ruci kako bi komunicirali sa mnom. Njima je to zanimljivo – ispričala nam je.

Ova umjetnica ne dopušta da je gluhošljepoća sprečava da živi punim plućima, već putuje svijetom i posjećuje muzeje.

– Obilazim muzeje i galerije više od 20 godina, kada još ništa nije bilo prilagođeno slijepima. Sama sam se tada izborila da mogu dodirivati eksponate. Neki muzeji su sada prilagođeni slijepima, a neki nisu, ali slijepi mogu dotaknuti izložke. Pomorski muzej u Splitu mi se jako dopao. Muzeji u Italiji su otvoreniji prema slijepima nego muzeji u Estoniji gdje je skoro sve zaštićeno staklom – ispričala nam je dodavši kako se stalno susreće s predrasudama.

– Predrasude su svuda i stalno prisutne, čak i kod onih osoba koje misle da nemaju predrasude. Osjetim da ih ipak imaju, ali toga nisu svjesni. S obzirom da sam izgubila dva senzorna osjetila onda znači da ima još više predrasuda prema meni. Ako mogu, ispravila bih ih, ako ne mogu, ignoriram ih. Prihvatila sam svoj život s ograničenjima. Volim šetnje gradom i odlaziti u prirodu. Volim Trakošćan, Maksimir, more i otoke. Najljepše mi je bilo na Lastovu, ne može se to opisati kako to ispunjava. Poseban je osjećaj i jahati na konju kroz šumu u Prigorju – otkrila nam je. Ispričala nam je i kako ona koristi unutarnje oči i dodir ruku kako bi prepoznala i procijenila druge ljude.

– Unutarnje oko je intuicija. Kad mi netko pruži ruku i kad mi piše po ruci, osjetim kako ta osoba zrači, ono što je u njoj izlazi vani. Nije sve u očima, ni gestama, vanjsko može biti varljivo. Umjetnost je povezana s psihologijom i jedno bez drugoga ne može – istaknula je. A za kraj je naglasila i koliko joj znači asistentica Martina Domanovac koja je pomagala i prilikom ovog intervjua brzo pišući pitanja po Sanjinoj ruci.

– Jako je važno imati asistenta/icu, ona me prati gdje god treba. Nisam se nigdje mogla uklopiti. Ne mogu biti u društvu s gluhima jer ne znam njihov jezik, ne mogu biti u društvu slijepih jer ne znaju pisati po dlanu, sve mora ići preko asistentice. Ne mogu ni komunicirati s onima koji se smatraju gluhošlijepim osobama, samo s onima koji znaju pisati. I to je mali krug ljudi – zaključila je Fališevac.

Ivana Perković Rosan

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

POVEZANE TEME: #AEM #AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE #INMREŽA #ISTAKNUTO #IVANA PERKOVIĆ ROSAN #KIPARSTVO #OSOBE S INVALIDITETOM #SANJA FALIŠEVAC #TERAPIJSKA SNAGA UMJETNOSTI #VAŠE PRIČE

IN-PORTAL

In-Portal vlasništvo je svih onih kojima je bolji život svih osoba s invaliditetom, kako u Hrvatskoj tako i u svijetu, primarna briga.

MOŽDA ĆE VAM SE SVIDJETI